

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 1 lutego 2002 r.

w sprawie przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu środków przymusu bezpośredniego.

Na podstawie art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. Nr 27, poz. 298 i Nr 106, poz. 1149) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Funkcjonariusz Biura Ochrony Rządu, zwany dalej „funkcjonariuszem”, może stosować środki przymusu bezpośredniego, z zachowaniem zasad określo-

nych w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu.

2. Funkcjonariusz może stosować środki, o których mowa w ust. 1, po bezskutecznym wezwaniu osoby do zachowania zgodnego z prawem oraz uprzedzeniu o ich zastosowaniu.

3. Funkcjonariusz może odstąpić od wzywania osoby do zachowania zgodnego z prawem oraz od uprzedzenia o zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, jeżeli zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia.

§ 2. 1. Funkcjonariusz powinien stosować środki przymusu bezpośredniego w taki sposób, aby osiągnięcie podporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom powodowało możliwie najmniejszą dolegliwość.

2. Odstępuje się od dalszego stosowania środków przymusu bezpośredniego, gdy osoba, wobec której użyto tych środków, podporządkowała się wydanym poleceniom.

3. Można stosować jednocześnie różne środki przymusu bezpośredniego, jeżeli jest to konieczne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.

§ 3. Funkcjonariusz ma prawo stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:

- 1) siłę fizyczną w postaci chwytów obezwładniających oraz podobnych technik obrony lub ataku,
- 2) urządzenia techniczne w postaci kajdanek, prowadnic, kaftanów bezpieczeństwa, pasów i siatek obezwładniających,
- 3) urządzenia techniczne w postaci kolczatek drogowych i innych przeszkód umożliwiających zatrzymanie pojazdu,
- 4) chemiczne środki obezwładniające,
- 5) pałki służbowe zwykłe, teleskopowe i wielofunkcyjne,
- 6) psy służbowe.

§ 4. Wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, starców oraz osób o widocznym kalectwie stosuje się wyłącznie chwytów obezwładniające.

§ 5. 1. Siłę fizyczną stosuje się w celu obezwładnienia osoby, odparcia czynnej napaści albo zmuszenia do wykonania polecenia.

2. Używając siły fizycznej, nie wolno zadawać uderzeń, chyba że funkcjonariusz działa w obronie koniecznej albo w celu odparcia zamachu na życie, zdrowie ludzkie lub mienie.

§ 6. 1. Kajdanki można stosować wobec osób zatrzymanych w celu udaremnienia ucieczki albo zapobieżenia czynnej napaści lub czynnemu oporowi.

2. Nie stosuje się kajdanek wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek do 17 lat, z wyjątkiem nieletnich, których wygląd wskazuje na wiek powyżej 15 lat, podejrzanych o popełnienie przestępstwa przeciwko życiu lub zdrowiu.

§ 7. Wobec osób, których wygląd wskazuje na wiek poniżej 17 lat, można stosować prowadnicę w przypadkach, o których mowa w § 6 ust. 1.

§ 8. 1. Kaftan bezpieczeństwa, pasy lub siatkę obezwładniającą stosuje się wobec osób, które swoim zachowaniem stwarzają niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, jeżeli zastosowanie innych środków przymusu jest niemożliwe albo okazało się bezskuteczne.

2. Siatkę obezwładniającą można stosować także:

- 1) w pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa, jeżeli osoba ta stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, obiektów lub urządzeń znajdujących się pod ochroną Biura Ochrony Rządu,
- 2) w celu udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej.

§ 9. 1. Polecenie zastosowania kaftana bezpieczeństwa i pasów wydaje szef komórki organizacyjnej Biura Ochrony Rządu lub osoba przez niego upoważniona, a podczas ich nieobecności — oficer operacyjny Biura Ochrony Rządu.

2. W czasie patrolu, konwoju lub zabezpieczenia polecenie zastosowania środków wymienionych w ust. 1 wydaje dowódca patrolu, konwoju lub zabezpieczenia.

§ 10. 1. Kolczatka drogowa lub inna przeszkoda umożliwiająca zatrzymanie pojazdu może być zastosowana przez umundurowanego funkcjonariusza do zatrzymania pojazdu prowadzonego przez osobę, która nie zatrzymała się mimo odpowiedniego sygnału.

2. Urządzenia techniczne, o których mowa w ust. 1, mogą być zastosowane wyłącznie w obrębie obiektów znajdujących się pod ochroną Biura Ochrony Rządu.

3. Kolczatki drogowej nie stosuje się do zatrzymania pojazdów jednośladowych.

§ 11. Zastosowanie kolczatki drogowej lub innej przeszkody należy poprzedzić sygnałem zatrzymania, podanym przez umundurowanego funkcjonariusza w sposób zrozumiały i widoczny dla kierowcy zatrzymanego pojazdu.

§ 12. 1. Chemiczne środki obezwładniające można stosować w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści,
- 2) pokonywania czynnego i biernego oporu,
- 3) pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa, jeżeli osoba ta stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, obiektów lub urządzeń znajdujących się pod ochroną Biura Ochrony Rządu,
- 4) udaremniania ucieczki osoby zatrzymanej,
- 5) przeciwdziałania niszczeniu mienia chronionego.

2. Przy stosowaniu środków, o których mowa w ust. 1, należy zachować ostrożność, uwzględniając ich właściwości mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzkiego.

§ 13. 1. Pałka służbowa może być stosowana w razie:

- 1) odpierania czynnej napaści,
- 2) pokonywania czynnego oporu,
- 3) przeciwdziałania niszczeniu mienia chronionego.

2. Nie wolno stosować pałki służbowej zwykłej i teleskopowej wobec osób stawiających bierny opór, chyba że zastosowanie siły fizycznej okazało się bezskuteczne.

3. Zabrania się, z zastrzeżeniem ust. 4:

- 1) zadawania uderzeń i pchnięć pałką służbową w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, a także stosowania na te części ciała blokady i zakładania dżwigni,
- 2) zadawania uderzeń rękojęścią pałki służbowej,
- 3) stosowania pałki służbowej wobec osób, w stosunku do których użyto kajdanek, prowadnic, kaftanów bezpieczeństwa lub pasów i siatek obezwładniających.

4. Wolno zadawać uderzenia i pchnięcia pałką służbową we wszystkie części ciała w celu odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie własne lub innej osoby.

§ 14. 1. Pies służbowy, jako środek przymusu bezpośredniego, może być wykorzystany w przypadkach:

- 1) odpierania czynnej napaści,
- 2) pokonywania czynnego oporu,
- 3) pościgu za osobą podejrzaną o popełnienie przestępstwa, jeżeli osoba ta stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa osób, obiektów lub urządzeń znajdujących się pod ochroną Biura Ochrony Rządu,
- 4) udaremniania ucieczki osoby zatrzymanej.

2. Pies służbowy powinien mieć założony kaganiec. Nie dotyczy to psa służbowego specjalnie wytresowanego do działania bez kagańca.

3. Pies służbowy niewytresowany do działania bez kagańca może być wykorzystany bez kagańca tylko do odpierania czynnej napaści albo gdy jest używany do czynności służbowych podejmowanych wobec osób, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu.

§ 15. 1. Jeżeli wskutek zastosowania środka przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby, funkcjonariusz jest obowiązany natychmiast udzielić tej osobie pierwszej pomocy przedmedycznej, a w razie potrzeby — zapewnić pomoc lekarską.

2. Pomoc lekarską zapewnia się zawsze kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środka przymusu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oraz gdy w wyniku zastosowania środka przymusu nastąpiła śmierć osoby lub szkoda w mieniu chronionym, funkcjonariusz jest obowiązany do:

- 1) niedopuszczenia na miejsce osób postronnych oraz zabezpieczenia przed zniszczeniem śladów zdarzenia, gdy okoliczności zdarzenia oraz bezpieczeństwo osób chronionych na to pozwalają,
- 2) w miarę możliwości, ustalenia świadków zdarzenia,
- 3) powiadomienia o zdarzeniu oficera operacyjnego Biura Ochrony Rządu i swojego przełożonego.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 3, oficer dyżurny Biura Ochrony Rządu jest obowiązany do niezwłocznego powiadomienia właściwej terytorialnie komendy Policji.

5. Funkcjonariusz może odstąpić od obowiązku, o którym mowa ust. 1, w przypadku gdy:

- 1) udzielenie pomocy może zagrozić bezpieczeństwu osób, obiektów i urządzeń znajdujących się pod ochroną Biura Ochrony Rządu,
- 2) zostanie zapewnione udzielenie pomocy przez inne kompetentne podmioty, które, na podstawie odrębnych przepisów, są obowiązane do udzielenia pomocy zranionej osobie.

§ 16. 1. Fakt zastosowania środka przymusu funkcjonariusz dokumentuje w notatce służbowej.

2. W przypadkach, o których mowa w § 15, funkcjonariusz sporządza notatkę służbową i przedstawia ją przełożonemu.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*